

**PROGRAM WYCHOWAWCZY
DLA KLAS IV-VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ
I I-III GIMNAZJUM
W ZESPOLE SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
W MAŁĘCZYNIE
NA ROK SZKOLNY 2016/2017**

*„W wychowaniu chodzi właśnie o to,
ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem
o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał,
aby więc poprzez wszystko, co ma co posiada,
umiał bardziej i pełniej być człowiekiem,
to znaczy, ażeby również
umiał bardziej być nie tylko z drugimi, ale i dla drugich”*

Jan Paweł II

Spis treści

I.	Misja i wizja Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Małęczynie.....	4
II.	Cele kształcenia ogólnego, umiejętności i postawy realizowane w szkole zgodne z podstawą programową.	5
III.	Cele pracy wychowawczej.....	6
IV.	Zadania szkoły jako środowiska wychowawczego:.....	7
V.	Plan działań wychowawczych dla klas iv-vi szkoły podstawowej i i-iii gimnazjum	8
VI.	Powinności wychowawcze każdego nauczyciela	17
VII.	Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami	17
VIII.	Zasady współpracy wychowawczej z samorządem terytorialnym.	18
IX.	Ceremoniał i tradycje szkoły.....	19
X.	Cele wychowawcze Samorządu Uczniowskiego	20
XI.	Harmonogram działań pedagoga.....	21
XII.	Ewaluacja Szkolnego Programu Wychowawczego.	22
XIII.	Załączniki do Programu wychowawczego ZSO w Małęczynie	23

Program wychowawczy szkoły został opracowany po wcześniejszym rozpoznaniu potrzeb uczniów, oczekiwań rodziców oraz nauczycieli. Został on oparty na misji i wizji szkoły. Program opisuje treści i działania skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców związane z realizacją misji wychowawczej szkoły oraz zadań w zakresie wychowania i opieki. Szkoła oraz poszczególni nauczyciele są zobowiązani do podejmowania działań mających na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia dostosowanie do jego potrzeb i możliwości. Treści programu zgodne są ze Statutem Szkoły.

Podstawą prawną Programu wychowawczego są następujące dokumenty:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe 2 kwietnia 1997r.
2. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.
3. Konwencja o prawach dziecka, uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 29 listopada 1989 r., ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991 r.- art. 3, 19, 28, 33.
4. Ustawa o Systemie Oświaty.
5. Karta Nauczyciela.
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.
7. Statut szkoły.

I. Misja i wizja Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Małęczynie.

Misja szkoły

- Chcemy, aby szkoła była bezpieczna, interesująca i przyjazna uczniom.
- Pragniemy, aby uczniowie mieli możliwość współdecydowania o tym, co się dzieje w szkole.
- Dążymy do wyposażenia uczniów w wiedzę i umiejętności niezbędne do dokonywania wyborów w dalszym życiu.
- Zależy nam na tym, aby nasi wychowankowie byli przygotowani do życia w demokratycznym społeczeństwie.
- Zakładamy, że wykształcona i doskonaląca się kadra pedagogiczna, otwarta na nowości, zapewni różnorodność i atrakcyjność lekcji oraz bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych.
- Szczerłość, otwartość, tolerancja, sprawiedliwość, kultura słowa, aprobaty i przyjaźń to główne wartości, jakimi będziemy się kierować w naszej pracy.
- Realizacja zadań szkoły będzie się opierać na powyższych zasadach, założeniach i regułach postępowania oraz wartościach moralnych.

Wizja szkoły

Nasza szkoła to miejsce, w którym każdy uczeń ma szansę stać się wartościowym człowiekiem otwartym na dobro i piękno. Dołożymy wszelkich starań, aby nasz wychowanek:

- czuł się dumny z tego, że jest Polakiem,
- szanował życie i zdrowie,
- był tolerancyjny, wrażliwy na potrzeby innych,
- z szacunkiem traktował siebie i drugiego człowieka,
- ponosił odpowiedzialność za swoje postępowanie,
- w szkole czuł się bezpiecznie,
- umiał żyć „tu i teraz”.

II. Cele kształcenia ogólnego, umiejętności i postawy realizowane w szkole zgodnie z podstawą programową.

Zgodnie z podstawą programową celem kształcenia ogólnego w szkole jest:

1. Przyswojenie przez uczniów podstawowego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyki, dotyczących przede wszystkim tematów i zjawisk bliskich doświadczeniom uczniów.
2. Zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystywania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów.
3. Kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Do najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w trakcie kształcenia ogólnego w szkole należą:

- czytanie,
- myślenie matematyczne,
- myślenie naukowe,
- umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w języku obcym, zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno – komunikacyjnymi, w tym także dla wyszukiwania i korzystania z informacji,
- umiejętność uczenia się jako sposób zaspokajania naturalnej ciekawości świata, odkrywania swoich zainteresowań i przygotowania do dalszej edukacji,
- umiejętność pracy zespołowej.

W procesie kształcenia ogólnego szkoła kształtuje u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak:

- uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość,
- poczucie własnej wartości,
- szacunek dla innych ludzi,
- ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość,
- kultura osobista,
- gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej.

W rozwoju społecznym bardzo ważne jest kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych

kultur i tradycji. Szkoła podejmuje odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji.

III. Cele pracy wychowawczej.

Najważniejszym celem wychowawczym szkoły jest:

1. Wspomaganie wszechstronnego rozwoju osobowości dziecka w wymiarze intelektualnym, etycznym, emocjonalnym, społecznym i zdrowotnym.
2. Przygotowanie uczniów do właściwego funkcjonowania w grupie rówieśniczej i społeczności szkolnej, życia w rodzinie, społeczności lokalnej, ojczyźnie, Europie i świecie.
3. Internalizacja wpajanych uczniom zasad i norm, to znaczy takie ich utrwalanie w świadomości uczniów, by autentycznie się z nimi utożsamiali, rozumieli je i przyjmowali wszystkie konsekwencje wynikające z ich przestrzegania.

Powyższe cele zawierają w sobie następujące działania:

- rozwijanie samodzielności w zdobywaniu wiedzy, informacji i umiejętności,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne decyzje,
- kształtowanie osobowości zdolnej do krytycznego myślenia,
- budowanie atmosfery współpracy i koleżeństwa,
- gotowości do niesienia pomocy innym,
- tolerancja i szacunek wobec ludzi o innych poglądach, wobec różnych narodów, ras i religii,
- nauczanie zasad kultury,
- dbałości o kulturę języka,
- pomoc uczniom ze specyficznymi trudnościami w nauce,
- wspieranie uczniów zdolnych w rozwijaniu ich umiejętności,
- kształtowanie postawy tolerancji i akceptacji dla innych, integracji uczniów w oparciu o dialog i współdziałanie,
- nauka bezpiecznego zachowania na terenie szkoły i poza nią, wykorzystanie całodobowego monitoringu,
- miłość i szacunek do ojczyzny, poznawanie jej historii, kultury i tradycji; poczucie solidarności i identyfikacji z miastem, regionem, krajem i narodem, pozytywne nastawienie wobec innych,

- umiejętność planowania i organizowania swojego rozwoju intelektualnego, duchowego, fizycznego, doskonalenia osobowości,
- motywowanie uczniów do wysiłku intelektualnego,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- współpraca z rodzicami.

IV. Zadania szkoły jako środowiska wychowawczego:

1. Opieka wychowawców nad biologicznym, psychicznym i społecznym rozwojem wychowanków.
2. Wspomaganie ucznia w rozwoju intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, etycznym, fizycznym i estetycznym.
3. Wychowywanie ucznia w miarę jego możliwości, tak aby był przygotowany do życia w zgodzie z samym sobą, innymi ludźmi i przyrodą.
4. Dbanie, aby uczeń odróżniał dobro od zła, było świadome przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej) oraz rozumiał konieczność dbania o przyrodę.
5. Dążenie do ukształtowania systemu wiadomości i umiejętności potrzebnych uczniowi do poznawania i rozumienia świata, radzenia sobie w codziennych sytuacjach oraz do kontynuowania nauki na pozostałych szczeblach edukacji.
6. Współpraca w procesie wychowania z rodzicami i opiekunami.
7. Wykorzystywanie monitoringu w szkole:
 - zapoznanie uczniów z zasadami i miejscem działania monitoringu w szkole,
 - wykorzystanie monitoringu w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniom, pracownikom szkoły, do rozwiązywania spraw o charakterze wychowawczym

V. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH DLA KLAS IV-VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ I I-III GIMNAZJUM

Cele	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni
Mój dom, moja rodzina			
Budowanie właściwego stosunku do członków rodziny i umacnianie naturalnych więzi uczuciowych w rodzinie;	• Uświadomienie własnego miejsca i roli w rodzinie, • Podkreślanie znaczenia pozytywnych więzi i relacji w rodzinie oraz grupie społecznej, • Wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w życiu rodzinnym, • Zachęcanie do okazywania szacunku ludziom starszym;	• Pogadanki na temat miejsca ucznia w rodzinie, prawach i obowiązkach; • Wydarzenia szkolne i klasowe, lekcje wychowawcze i języka polskiego podkreślające wartości rodzinne, • Imprezy, uroczystości okolicznościowe z udziałem członków rodzin uczniów; • Zajęcia warsztatowe na temat zasad komunikacji i savoir vivre,	Wszyscy nauczyciele,
Dostrzeganie piękna tradycji świątecznych;	• Kształtowanie umiejętności dostrzegania i rozwijania wartości rodzinnych w powiązaniu z kulturą wspólnoty lokalnej; • Przybliżanie tradycje bożonarodzeniowych i wielkanocnych; • Utrwalanie przekonania o konieczności pielęgnowania i kultywowania tradycji rodzinnych;	• Omawianie tradycji świątecznych kultywowanych w domach rodzinnych; • Gazetki ścienne, dekoracja sal lekcyjnych i korytarzy; • Szkolne i klasowe spotkania przedświąteczne; • Konkursy i wystawy prac o tematyce świątecznej;	Wszyscy nauczyciele, J. Tomczyk, B. Kaczmarczyk, Ks. M. Relidzyński,

Moja szkoła, moja klasa

Integracja zespołu klasowego;	• Autoprezentacja uczniów, • Uświadomienie różnorodności i konieczności współpracy zespołu klasowego;	• Gry i zabawy integracyjne; • Wycieczki integracyjne; • Pogadanki na temat różnic i podobieństw uczniów, • Rozwiązywanie problemów wychowawczych na bieżąco;	Wychowawcy Pedagog szkolny
Budowanie atmosfery współpracy i koleżeństwa;	• Umiejętność nawiązywania pozytywnych kontaktów z rówieśnikami i dorosłymi; • Kształtowanie postaw społecznych i doświadczeń we współżyciu i współdziałaniu w grupie rówieśniczej; • Dostarczenie wiedzy dotyczącej budowania wizerunku człowieka godnego zaufania; • Dostarczenie wiedzy na temat emocji oraz typów zachowań i wpływ ich na stosunki międzyludzkie;	• Rozmowy nauczyciela z uczniem, • Praca typu organizacyjnego, • Zajęcia kulturalne i rozrywkowe; • Organizacja wycieczek, gry i zabawy integracyjne, uroczystości klasowe i szkolne; • Prace grupowe, dyskusje, burza mózgów, prace plastyczne, zajęcia warsztatowe, drama;	Wszyscy nauczyciele, pedagog szkolny,
Doskonalenie umiejętności współżycia w społeczności klasowej i szkolnej;	• Zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia • Tworzenie zasad i reguł życia klasowego i szkolnego; • Ustalenie praw i obowiązków panujących w klasie;	• Zajęcia na temat praw i obowiązków ucznia, organizacja dyżurów klasowych, wybory do samorządu klasowego; • Opracowanie regulaminu klasowego; • Tworzenie systemu oceniania zachowania – ustalenie kontraktu dotyczącego zachowania; • Zorganizowanie pomocy koleżeńskiej;	Wychowawcy,
Rozwijanie samorządności uczniów;	• Udział uczniów w życiu społeczności szkolnej; • Rozwijanie samodzielności i samorządności uczniów poprzez wyrabianie poczucia	• Spotkania społeczności klasowej i szkolnej • Wykonywanie gazetek klasowych i szkolnych; • Wybory do samorządu szkolnego, samorząd	Wychowawcy, Opiekunowie SU,

Program wychowawczy dla klas IV-VI szkoły podstawowej i I-III gimnazjum
w ZSO w Małęczynie na rok szkolny 2016/2017

	odpowiedzialności za podjęte zadania;	klasowy;	
Troska o estetykę klasy i szkoły;	• Uświadamianie konieczności dbania o klasę i szkołę jako miejsce nauki; • Utrwalanie poczucia odpowiedzialności za własność szkoły i własne działania;	• Urządzenie sali lekcyjnej; • Pogadanka na temat przeznaczenia i bezpiecznego użytkowania urządzeń znajdujących się w sali lekcyjnej oraz na terenie szkoły;	Wychowawcy, Wszyscy nauczyciele
Kształtowanie poczucia przynależności do społeczności szkolnej;	• Kształtowanie poczucia przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej, regionalnej; • Poznawanie i kontynuowanie tradycji szkoły; • Angażowanie w życie szkoły oraz pomoc przy organizacji imprez szkolnych i klasowych;	• Organizacja i udział w wydarzeniach szkolnych i klasowych: - Rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego, - Święto Komisji Edukacji Narodowej, - Uroczystości patriotyczne, - Spotkania bożonarodzeniowe i wielkanocne, - Obchody 100-lecia szkoły - Zabawa karnawałowa, dyskoteki, Dzień Wiosny, Dzień Dziecka, - Dzień Chłopca, Dzień Kobiet, - Andrzejk, mikołajki, walentynki, - Konkursy i zawody;	Opiekunowie SU Wszyscy nauczyciele,
Tutaj mieszkam			
Budzenie tożsamości z miejscem zamieszkania;	• Kształtowanie w uczniach poczucia wspólnoty, tożsamości i dumy z miejscem zamieszkania; • Wzbogacanie wiedzy o przeszłości rodzimej miejscowości; • Odkrywanie tajemnic i ciekawostek związanych z miejscowością poprzez realizowanie haseł „Moja miejscowość dawniej i dziś” oraz „Najstarsze ślady historii”;	• Wycieczki po miejscowości zamieszkania uczniów; • Rozmowy, pogadanki, dyskusje na temat walorów okolicy, ciekawych wydarzeń zachowanych we wspomnieniach rodzinnych; • Szukanie w różnych źródłach informacji na temat miejsc zamieszkania;	Wychowawcy, A. Bożyk, J. Tomczyk,

Program wychowawczy dla klas IV-VI szkoły podstawowej i I-III gimnazjum
w ZSO w Małęczynie na rok szkolny 2016/2017

Ja i inni			
Budowanie prawidłowych relacji społecznych;	• Kształtowanie umiejętności samooceny i określanie mocnych i słabych stron charakteru; • Kształtowanie poszanowania zdania innych; • Zwracanie uwagi na kulturę osobistą i kulturę języka; • Nauka odpowiedniego zachowania w środkach komunikacji publicznej i instytucjach użyteczności publicznej;	• Autoprezentacja prac, samoocena w czasie zajęć; • Stosowanie zwrotów grzecznościowych, praca w grupach, wspólne rozwiązywanie konfliktów, pogadanki; • Dzień Życzliwości i Uśmiechu w szkole: propagowanie uśmiechu i życzliwości wśród uczniów i nauczycieli;	Wszyscy nauczyciele, M. Madej, Pedagog szkolny
Kształtowanie postawy tolerancji i akceptacji dla innych, integracji uczniów w oparciu o dialog i współdziałanie;	• Rozwijanie umiejętności komunikowania się w grupie; • Kształtowanie umiejętności określania własnych potrzeb i respektowania potrzeb innych ludzi; • Uświadomienia miejsca w życiu: miłości, przyjaźni, szacunku, tolerancji; • Dostarczenie wiedzy na temat praw i obowiązków człowieka, dziecka, ucznia; • Zapoznanie z pojęciami: tolerancja, prawo, obowiązek, godność, nietykalność i wpajanie zasad ich przestrzegania w życiu codziennym.	• Praca grupowa, integracja podczas udziału w przedstawieniach i inscenizacjach, • Realizowane podczas lekcji języka polskiego i godzin wychowawczych oraz spotkań z pedagogiem zajęcia dotyczące skutecznej i grzecznej komunikacji, warsztaty, gry i zabawy psychologiczne, pogadanki, dyskusje; • Gazetki tematyczne, • Zajęcia na temat praw dziecka, ucznia;	Wszyscy nauczyciele, Pedagog szkolny,
Gotowość do niesienia pomocy innym;	• Uwrażliwienie na problemy innych ludzi; • Kreowanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych; • Zachęcanie do udzielenia bezinteresownej pomocy; • Kształtowanie w uczniach uczucia empatii i zrozumienia drugiej osoby;	• Wyznaczanie liderów pomagających uczniom słabszym, pogadanki, zajęcia kształtujące empatię; • Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz osób potrzebujących, domów pomocy społecznej.	Wszyscy nauczyciele, Opiekunowie SU,

Nauka i ja			
Rozwijanie samodzielności w zdobywaniu wiedzy, informacji i umiejętności;	• Wdrażanie do systematyczności i obowiązkowości; • Nauczenie i pogłębianie umiejętności samodzielnego wyszukiwania wiadomości • Nauka bezpiecznego korzystania z Internetu; • Utrwalenie umiejętności obsługi sprzętu multimedialnego; • Uczenie posługiwania się nowoczesnymi technologiami informatycznymi i komunikacyjnymi; • Samokształcenie i docieranie do informacji; • Kształtowanie doskonalenia technik uczenia się i przyswajania wiedzy;	• Zajęcia usprawniające technikę uczenia się uczniów; • Pogadanki na lekcjach wychowawczych; • Zajęcia w bibliotece szkolnej i publicznej; • Zajęcia w pracowni komputerowej i z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych i tablic multimedialnych; • Prace grupowe, prezentacje, referaty; • Scenki symulujące codzienne sytuacje domowe; • Korzystanie z: ➤ biblioteki, słowników, encyklopedii i pomocy szkolnych; ➤ pomocy dydaktycznych, Internetu (jako źródła wiedzy);	Wszyscy nauczyciele, Pedagog szkolny,
Wspieranie uczniów zdolnych w rozwijaniu ich umiejętności;	• Praca z uczniem uzdolnionym poprzez dobór odpowiednich metod i form rozwijających zainteresowania uczniów; • Rozwijanie umiejętności i zainteresowań; • Motywowanie do nauki;	• Indywidualne konsultacje z nauczycielami; • Przygotowanie do konkursów, olimpiad, • Prowadzenie kół zainteresowań, • Różnicowanie zadań na lekcji, • Udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.	Wszyscy nauczyciele,
Pomoc uczniom ze specyficznymi trudnościami w nauce;	• Wyrównywanie deficytów w nauce; • Organizowanie bezinteresownej pomocy koleżeńskej w nauce; • Otoczenie indywidualną opieką uczniów z problemami w nauce;	• Kierowanie na badania do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej i stosowanie zaleceń opinii i orzeczeń P. P-P • Indywidualna praca z uczniem z trudnościami; • Prowadzenie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i kompensacyjnych;	Wychowawcy, Pedagog szkolny, Wszyscy nauczyciele,

		Nawiązanie współpracy z rodzicem ucznia z trudnościami;	
Jestem odbiorcą i twórcą kultury			
Wyrabianie nawyku uczestniczenia w konkursach i imprezach artystycznych i innych organizowanych w szkole i poza nią;	- Udział uczniów w konkursach plastycznych, recytatorskich oraz szkolnych przedstawieniach; - Uwrażliwianie na wartości, merytoryczne i estetyczne prac; - Zachęcanie do prezentowania własnych talentów; - Rozwijanie kreatywności uczniów; - Budowanie wysokiej samooceny i samokrytyki wobec wytworów własnych i innych.	- Uczestniczenie w konkursach plastycznych, recytatorskich oraz szkolnych przedstawieniach teatralnych; - Przygotowywanie dekoracji klasowych i szkolnych; - Udział w pokazach talentów w Pierwszy Dzień Wiosny; - Prezentowanie prac uczniów na tablicach szkolnych;	Wszyscy nauczyciele,
Rozwijanie zainteresowań filmem, sztuką teatralną;	- Uczestnictwo w życiu kulturalnym poprzez kontakt ze sztuką i filmem; - Uwrażliwianie uczniów na możliwości jakie dają media; - Kształtowanie umiejętności oceny i wyboru tekstów wartościowych kultury;	- Organizowanie wyjść do kina i teatru; - Omawianie, dyskusje, pogadanki na temat widzianych filmów, przedstawień itp. - Wielowymiarowe analizowanie dzieł audio-wizualnych na lekcjach języka polskiego; - Zachęcanie do samodzielnej twórczości;	Wychowawcy, Nauczyciele języka polskiego,
Zaczynam od książki			
Rozwijanie zainteresowań czytelnictwem;	- Kształtowanie w uczniach nawyku samodzielnego sięgania po książkę; - Wskazywanie wartości tekstów pisanych; - Wyrabianie szacunku do książki i autora; - Zachęcanie do odwiedzania biblioteki szkolnej i publicznej; - Pokazanie książki - źródła wiedzy uniwersalnej;	- Testy sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem; - Czytanie książek przez nauczyciela, zaproszonych gości i rodziców; - Lekcje biblioteczne; - Wystawy prac plastycznych o tematyce literackiej i konkursy czytelnicze.	Nauczyciele języka polskiego, M. Piątkowska,

Świat jest piękny, bogaty i różnorodny			
Wyrabianie u uczniów wrażliwości na piękno naszej ojczyzny	• Wdrażanie do dbałości o estetykę i czystość otoczenia; • Kształtowanie wrażliwości na piękno przyrody; • Zaznajamianie z krajobrazem i przyrodą naszego regionu;	• Wspieranie akcji ekologicznych „Sprzątanie Świata”, „Dnia Ziemi”; • Konkursy i apele o tematyce ekologicznej; • Wycieczki krajoznawcze, autokarowe, prezentacja najciekawszych zakątków naszego regionu i kraju;	I. Rudawska, E. Miernik, A. Świgoń, Wychowawcy,
Kształtowanie osobowości zdolnej do krytycznego myślenia ekologicznego;	• Dostarczanie wiedzy na temat sposobów przeciwdziałania degradacji środowiska; • Kształtowanie wrażliwości na zagrożenia środowiska i los istot żywych;	• Pogadanki, wystawy, gazetki, konkursy o tematyce ekologicznej; • Udział w akcjach społecznych na rzecz środowiska, zwierząt;	I. Rudawska, E. Miernik,
Żyję bezpiecznie i zdrowo			
Kształtowanie właściwych nawyków zdrowotnych;	• Zapewnienie opieki służb medycznych nad rozwojem fizycznym dziecka; • Promocja zdrowego stylu życia; • Działania zachęcające do aktywności fizycznej;	• Pogadanki z pielęgniarką szkolną na temat zdrowia i higieny osobistej; • Dbanie o estetykę szkoły i higienę pracy; • Gazetki tematyczne, pogadanki, filmy edukacyjne; • Diagnoza wychowawcy (pomiar uczniów – dostosowanie sal lekcyjnych); • Udział w turniejach, zawodach i grach sportowych;	Pielęgniarka szkolna, Wychowawcy, Nauczyciele wychowania fizycznego,
Budowanie poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie	• Umacnianie poczucia odpowiedzialności za własne decyzje; • Kształtowanie postawy prozdrowotnej i prowadzenia bezpiecznego stylu życia; • Zapoznanie z tematyką problemów okresu	• Maraton Zdrowia - scenki, plakaty, gazetki dotyczące zdrowia i zdrowego odżywiania się; • Filmy edukacyjne, pogadanki, dyskusje, zajęcia warsztatowe;	Wychowawcy, Opiekun świetlicy, pedagog szkolny,

Program wychowawczy dla klas IV-VI szkoły podstawowej i I-III gimnazjum
w ZSO w Małęczynie na rok szkolny 2016/2017

	dorastania i odpowiedzialności za własne decyzje;		
Wyrabianie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych;	• Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły i poza nią; • Kształtowanie umiejętności i nawyku rozpoznawania znaków drogowych na drogach publicznych; • Dostarczenie informacji na temat form pomocy i instytucji jej udzielających w sytuacjach kryzysowych; • Uwrażliwienie na bezpieczne formy spędzania czasu wolnego;	• Informowanie o procedurach ewakuacyjnych; • Rozmowy na temat zachowań stwarzających zagrożenie i ich konsekwencjach; • Monitoring na terenie szkoły, • Dyżury nauczycielskie na przerwach; • Pogadanki, dyskusje, filmy edukacyjne, gazetki tematyczne; • Zajęcia warsztatowe dotyczące pierwszej pomocy przedmedycznej; • Spotkania z przedstawicielami Policji i Straży Miejskiej, • Cykl zajęć poświęconych bezpieczeństwu na drogach i terenie obiektu szkolnego;	Wychowawcy, Wszyscy nauczyciele, J. Płaza, A. Grzywacz, R. Wierzbicki,
Jestem patriotą			
Kształtowanie postawy patriotycznej;	• Zapoznanie z historią kraju i regionu, uświadomienie wartości z nimi związanych; • Wpajanie szacunku dla tradycji, historii i symboli narodowych; • Zapoznanie z dziedzictwem polskiej kultury; • Podkreślanie znaczenia historii narodu dla współczesności;	• Przygotowanie i obserwowanie przez uczniów uroczystości związanych z ważnymi wydarzeniami historycznymi; • Pogadanki, dyskusje, gazetki klasowe i szkolne propagujące postawę szacunku wobec symboli narodowych, prawidłowej postawy społecznej i patriotycznej; • Prezentowanie dzieł audiowizualnych i tekstów literackich związanych z tym tematem; • Egzekwowanie odpowiedniego zachowanie podczas prezentowania symboli narodowych;	Wychowawcy, Nauczyciele języka polskiego,

Program wychowawczy dla klas IV-VI szkoły podstawowej i I-III gimnazjum
w ZSO w Małęczynie na rok szkolny 2016/2017

		• Nauka hymnu państwowego i hymnu szkoły; • Zapoznanie z symbolami narodowymi, legendami, historią kraju;	M. Jarmuż, J. Tomczyk, A. Bożyk,
Moi rodzice i opiekunowie			
Angażowanie rodziców w prace na rzecz szkoły.	• Udział członków rodziny w uroczystościach szkolnych i klasowych oraz wycieczkach; • Współpraca rodziców ze szkołą w celu zaangażowania ich w proces dydaktyczno wychowawczy; • Współdział szkoły i rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych; • Zapewnienie pomocy rodzicom w zakresie opieki nad uczniem.	• Imprezy okolicznościowe w klasie i szkole; • Współdział rodziców w organizacji klasowych imprez; • Pomoc w organizacji wycieczek klasowych; • Udział w zajęciach otwartych; • Konsultacje z nauczycielami; • Wykorzystanie poczty elektronicznej; • Zapoznanie z dokumentami szkoły; • Udzielanie informacji o uczniu; • Informowanie rodziców o możliwości korzystania z usług poradni psychologiczno – pedagogicznej bez pośrednictwa szkoły; • Kierowanie przez szkołę uczniów do poradni; • Zwolnienie z opłaty ubezpieczeniowej; • Dofinansowanie żywienia; • Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej;	Wszyscy nauczyciele,

ZAŁĄCZNIK NR 1

Harmonogram konkursów, turniejów, akademii i imprez zaplanowanych do przeprowadzenia w roku szkolnym 2016/17.

VI. Powinności wychowawcze każdego nauczyciela

Nauczyciele w swojej pracy wychowawczej, wspomagając i uzupełniając rodziców, powinni dążyć do tego, aby uczniowie:

- znajdowali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym);
- rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna;
- mieli świadomość życiowej użyteczności zarówno poszczególnych przedmiotów szkolnych, jak i całej edukacji na danym etapie;
- stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do dobra w jego wymiarze indywidualnym i społecznym, umiejętnie godząc dążenie do dobra własnego z dobrem innych, odpowiedzialność za siebie z odpowiedzialnością za innych;
- poszukiwali, odkrywali i dążyli na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia wielkich celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie;
- uczyli się szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego oraz przygotowali się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie;
- przygotowali się do rozpoznania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości oraz mieli możliwość doskonalenia się;
- kształtowali w sobie postawę dialogu, umiejętność słuchania innych i rozumienia ich poglądów; umieli współdziałać i współtworzyć w szkole wspólnotę nauczycieli i uczniów;
- wyrabiali nawyki zdrowego stylu życia;
- otrzymywali pomoc w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o prowadzone diagnozy;
- uzyskiwali ze strony szkoły wszechstronne wsparcie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych.

VII. Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami

Rodzice i nauczyciele współdziałają ze sobą w sprawach kształcenia i wychowania dzieci. Współpraca z rodzicami w zakresie działalności wychowawczej szkoły opiera się na:

- zapoznaniu rodziców z Programem wychowawczym szkoły, zatwierdzeniu w porozumieniu z radą pedagogiczną jego treści i wyrażaniu swoich opinii o nim;
- określaniu i współdecydowaniu o celach edukacyjnych szkoły (ankiety ewaluacyjne, spotkania rodziców z nauczycielami, spotkania rady rodziców z dyrektorem szkoły);
- współdziałaniu z nauczycielami i wychowawcami w realizacji zadań wychowawczych;
- pomocy rodzicom w ich działaniach wychowawczych wobec dzieci poprzez pedagogizację, profilaktykę, reedukację i terapię pedagogiczną;
- współdecydowaniu o organizacji świąt, uroczystości, imprez szkolnych i klasowych;
- stworzeniu warunków do szczerych, życzliwych i rzeczowych kontaktów nauczycieli z rodzicami;
- umożliwianiu i ułatwianiu kontaktów rodziców z instytucjami i specjalistami świadczącymi kwalifikowaną pomoc w rozpoznawaniu potrzeb i trudności oraz zainteresowań i szczególnych uzdolnień uczniów;
- zaangażowaniu szkoły w organizowanie pomocy finansowej i materialnej rodzinom ubogim oraz profilaktycznej i terapeutycznej rodzinom patologicznym;
- podejmowaniu działań na rzecz pozyskiwania funduszy niezbędnych dla wspierania działalności szkoły, a także ustalaniu zasad użytkowania tych funduszy;
- organizowaniu działalności mającej na celu kształtowanie kultury pedagogicznej w rodzinie, szkole i środowisku lokalnym.

VIII. Zasady współpracy wychowawczej z samorządem terytorialnym.

Współpraca szkoły z samorządem terytorialnym odbywa się poprzez:

- zapewnienie przez samorząd odpowiednich warunków realizacji wychowawczych zadań szkoły określonych w ustawach i statutach;
- ustalenie potrzeb i priorytetów szkoły oraz możliwości ich zaspokojenia przez organ prowadzący;
- przekazywanie szkole środków ponad gwarantowane przez państwo na realizację w różnych formach zadań wychowawczych (np. na zajęcia pozalekcyjne, pomoce dydaktyczne);

- realizowanie zamierzeń wychowawczych organów władzy samorządowej w zakresie bezpieczeństwa, programów antyalkoholowych, antynikotynowych, antynarkotykowych i innych;
- współdziałanie z gminnym ośrodkiem pomocy społecznej w zakresie wspierania finansowego i materialnego uczniów z rodzin ubogich i patologicznych;
- współdziałanie z instytucjami wspierającymi wychowanie: organizacjami młodzieżowymi, instytucjami kulturalnymi, między innymi: bibliotekami, kinem, teatrem, Resursą;
- kształtowanie lokalnych więzi społecznych poprzez rozbudzanie zainteresowań ważnymi i aktualnymi wydarzeniami z życia lokalnej społeczności.

IX. Ceremoniał i tradycje szkoły

Określenie ceremoniału

1. Ceremoniał szkolny stanowi integralną część z tradycją szkolną oraz harmonogramem uroczystości i imprez szkolnych. Jest integralną częścią szkolnego programu wychowawczego.
2. Do najważniejszych symboli szkolnych zaliczamy:
 - a) sztandar szkoły,
 - b) hymn szkoły.
3. Hymnem szkoły jest „Rota”

Przestrzeganie ceremoniału

1. Uczniowie mają obowiązek uczestniczyć w uroczystościach szkolnych, organizowanych według kalendarza imprez. Zobowiązani są do podkreślenia uroczystym strojem świąt państwowych i szkolnych. Uroczysty strój szkolny ma barwy granatowo-białe lub czarno-białe.
2. Ceremoniałem szkolnym objęte są następujące święta państwowe i imprezy w szkole:
 - a) rozpoczęcie roku szkolnego
 - b) Święto Komisji Edukacji Narodowej i ślubowanie uczniów klas pierwszych;
 - c) Rocznica Odzyskania Niepodległości Polski;
 - d) Święto Konstytucji 3-go Maja;
 - e) pożegnanie klas trzecich gimnazjum;
 - f) zakończenie roku szkolnego.

3. Uczeń ma prawo reprezentować szkołę na zewnątrz podczas obchodów rocznic, świąt państwowych i oświatowych.

Postępowanie ze sztandarem

1. Uroczystości z udziałem sztandaru wymagają zachowania powagi.
2. Przechowywanie, transport i przygotowanie sztandaru do prezentacji, wymaga jego poszanowania.
3. Sztandar jest przechowywany na terenie szkoły w zamkniętej gablocie.
4. Insignia pocztu sztandarowego stanowią:
 - a) biało-czerwone szarfy założone przez prawe ramię i wiązane na lewym biodrze, kolorem białym do góry,
 - b) białe rękawiczki.

X. Cele wychowawcze Samorządu Uczniowskiego

Zasady funkcjonowania Samorządu Uczniowskiego

1. W Zespole Szkół Ogólnokształcących działa Samorząd Uczniowski, w skład którego wchodzi cała społeczność uczniowska szkoły.
2. Samorząd Uczniowski stanowi zorganizowaną formę samodzielnych poczynań ogółu uczniów, ma łączyć społeczność szkoły, wytwarzać więź grupową, budzić poczucie wspólnoty, tworzyć odpowiednią atmosferę, zaspokajać potrzeby ogółu uczniów.
3. Samorząd Uczniowski działa na podstawie regulaminu.
4. Samorząd Uczniowski współpracuje z organizacjami działającymi na terenie szkoły. Ważne decyzje podejmuje w porozumieniu z dyrektorem szkoły i Radą Pedagogiczną oraz Radą Rodziców.
5. Rada Samorządu Uczniowskiego wybierana jest przez ogół uczniów w tajnych wyborach, które przeprowadzane są każdego roku. Kadencja RSU trwa rok. W skład Rady Samorządu Uczniowskiego wchodzi: przewodniczący, zastępcy przewodniczącego, sekretarz, kronikarz.

Zadania Samorządu Uczniowskiego

1. Kształtowanie właściwego podejścia do nauki i zachowania, do procesu zdobywania wiedzy i umiejętności, do samorealizacji: konkursy popularnonaukowe, audycje tematyczne, olimpiady, wystawy szkolne i klasowe, koła zainteresowań, wytwarzanie pomocy naukowych itp.

2. Uczestniczenie w planowaniu życia i pracy szkoły: organizowanie zebrań społeczności uczniowskiej, wybór opiekuna SU, Rady SU, organizowanie narad klasowych, spotkań młodzieży, spotkań z dyrektorem szkoły, Radą Pedagogiczną i innymi.
3. Rozwijanie opieki i wzajemnej pomocy koleżeńskiej: dyżury w szkole, opieka nad klasami młodszymi.
4. Organizowanie czasu wolnego: działalność rozrywkowa, artystyczna, kulturalno-oświatowa, sportowo-turystyczna.
5. Uczestnictwo w gospodarowaniu szkołą: opieka nad klasami i otoczeniem szkoły, akcje zarobkowe – pozyskiwanie funduszy na zakup nagród w konkursach.
6. Uczestnictwo w kształtowaniu wewnętrznych relacji interpersonalnych: udział w tworzeniu prawodawstwa szkolnego, rozstrzyganie konfliktów uczniowskich, udział, na zaproszenie, w posiedzeniach Rady Pedagogicznej.

XI. Harmonogram działań pedagoga

1. Działania wychowawcze:
 - a) dokonywanie okresowej oceny sytuacji wychowawczej w szkole,
 - b) dbanie o realizację obowiązku szkolnego przez uczniów,
 - c) udzielanie rodzicom porad ułatwiających im wychowanie własnych dzieci,
 - d) przeprowadzanie prelekcji dla uczniów i rodziców,
 - e) rozpoznawanie warunków życia i nauki uczniów sprawiających trudności w realizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego,
 - f) opracowywanie wniosków dotyczących uczniów wymagających szczególnej opieki i pomocy wychowawczej,
 - g) udzielanie pomocy wychowawcom i nauczycielom w ich pracy z uczniami sprawiającymi trudności wychowawcze.
2. Działania korekcyjno-wyrównawcze:
 - a) organizowanie różnych form terapii zajęciowej uczniom z objawami niedostosowania społecznego,
 - b) organizowanie pomocy w wyrównywaniu braków w wiadomościach szkolnych uczniom napotykałym na szczególne trudności w nauce.
3. Indywidualna opieka pedagogiczno-psychologiczna:
 - a) udzielanie uczniom pomocy w eliminowaniu napięć psychicznych nawarstwiających się na tle niepowodzeń szkolnych,

- b) pomaganie uczniom w rozwiązywaniu trudności powstających na tle konfliktów rodzinnych,
- c) udzielanie porad i pomocy uczniom posiadającym trudności w kontaktach rówieśniczych i środowiskowych,
- d) przeciwdziałanie skrajnym formom niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży,
- e) wnioskowanie o skierowanie spraw uczniów z rodzin zaniedbanych środowiskowo do odpowiednich sądów dla nieletnich.

ZAŁĄCZNIK NR 2

Grafik działań wychowawczo-opiekuńczych i profilaktycznych dla młodzieży i rodziców, opracowywany na dany rok szkolny.

XII. Ewaluacja Szkolnego programu wychowawczego.

1. W procesie ewaluacji Szkolnego programu wychowawczego udział biorą uczniowie, rodzice, nauczyciele.
2. Monitoring i ewaluację Szkolnego programu wychowawczego przeprowadza pedagog szkoły podstawowej.
3. Po każdym zakończeniu roku szkolnego Program wychowawczy może być modyfikowany w zależności od wniosków wynikających z ankiet ewaluacyjnych.
4. Zmiany w Szkolnym programie wychowawczym zatwierdzane są na posiedzeniach rady pedagogicznej.

Sposoby Ewaluacji

1. Obserwacje i ocena zachowania uczniów.
2. Metody projekcyjne np. zdjęcia
3. Obserwacja dokonań ucznia.
4. Ankiety.
5. Analiza wpisów do dziennika, dokumentów.
6. Rozmowy z rodzicami, wychowawcą, z uczniami.
7. Porównywanie.
8. Ocena wyników konkursów.

XIII. Załączniki do Programu wychowawczego ZSO w Małęczynie

1. Harmonogram konkursów, turniejów, akademii i imprez zaplanowanych do przeprowadzenia w roku szkolnym 2016/17.
2. Grafiki działań wychowawczo-opiekuńczych i profilaktycznych dla młodzieży i rodziców, opracowywany na rok szkolny 2016/17.

Opracowały: K. Gromska,
M. Krzemińska,
A. Stankowska

Szkolny Program Wychowawczy Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Małęczynie został zatwierdzony na Radzie Pedagogicznej 15 września 2016 r.